

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

quam resedit, vel inseruiat: tunc enim non tenetur suscipere infra annum ordinem requisitum, cum non habeat exercitium coadiutoriae; quemadmodum habens curam habitam, & non actu non tenetur infra annum promoueri ad sacerdotium, ita *Barbos. de Canon. & dignit. cap. 29. numer. 37. & 49. & alij.*

§. VI.

An detur appellatio ab electione Episcopi.

51 **R**esp. dari quidem appellati-
onem ad effectum deuolutiuum
non autem quoad effectum suspē-
siuum; & ideo interim prouisus
appellatione pendente à paro-
chiali amoueri non debet, nè pa-
rochiales ecclesiae diu in suspen-
so remaneant, ut *Statuit Cōc. Tri-
dentinum sess. 24. de ref. cap. 18. &
Pius V. in d. constit. incip. In conse-
rendis: quod procedit, quādo ele-
ctio, seu iudicium Episcopi esset
irrationabile, de quo euidenter
constare debet, alias appellatio
etiam quoad effectum deuoluti-
uum denegatur ex d. constit. Pij V.
ut obseruat *Rot. dec. 40 sub. nu. 1. p.
1. Recent. Greg. decis. 11. nu. 1. & 2.
Marescott. var. ref. lib. 1. c. 52. n. 24.**

52 In duobus tamen casibus da-
tur appellatio tam quoad effectū
deuolutiuum, quam suspensiuum,
primò quando appellatur à sen-
tentia Metropolitanæ, seu alterius
Iudicis appellationis reuocatoria
electionis prius factæ ab ordina-
rio in concursu: nam in tali casu

Iudex appellationis non potest
exequi suam sententiam, nisi for-
tè tranſuerit in iudicatum *Bel-
trani. ad Greg. decis. 538. in fin. Ro-
ta coram Buratt. decis. 22. nu. 1. &
seq.* Secundò quando factò con-
cursu appellatur inter præsentat-
os, vel Patronos laicos super per-
tinentia Iurispatronatus, videli-
cet ab institutione facta ad præ-
sentationem alterius ex patronis:
tunc enim per appellationem,
etiam possessio suspendi debet, ut
*decisum refert Barbos. d. par. 3. all.
60. numero. 104.*

53 Adde quod etiam à reproba-
tione examinatorum datur ap-
pellatio quoad effectum deuolu-
tiuū à die scientiæ, ut *consuit
Sac. Cong. Concilij, quæ refertur in-
ter Decis. nouissim. Divers. part. 4.
decisio. 23.*

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficia Iurispatronatus laicorum
libera sunt ab omnibus reserua-
tionibus etiam in corpore iuris
clausis.
- 2 Non præsumitur Papam velle
derogare Iurispatronatus laico-
rum, nisi id expresse ex litteris
constiterit.
- 3 Si prima dignitas esset de Iure-
patronatus laicorum, reseruatō
regula 4. Cancellariæ istam non
comprehenderet, sed aliam sub-
sequentem.
- 4 An beneficium Iurispatronatus
mixti sit exemptū ab huiusmodi
reseruationibus.
- 5 Quando Iurispatronatus censea-
tur ecclesiasticum.

6 In

- 6 *Institutio facta ad presentationem aliquorum patronorum nõ seruata forma cap. fin. de elect. est ipso iure nulla.* 19
- 7 *In beneficijs parochialibus de iure patr. laicorum non requiritur concursus.* 21
- 8 *Limitatur, quando Parochialis deuoluta est ad ordinarium.* 22
- 9 *Item limitatur, quando sunt plures presentati, & singuli haberent aequales voces.*
- 10 *Habens maiorem partem vocũ si subijceret se examini, sibi præiudicaret.* 23
- 11 *Si iuspatronatus competat pro medietate vni familiae, & pro altera medietate alteri competeret, præsetatus à maiori parte vnius vocis esset in pari gradu cum illo, qui est presentatus ab omnibus patronis alterius vocis.* 24
- 12 *Quando femine à iure presentandi excludantur.* 25
- 13 *In iurepatronatus familie relicto femine non habent vocem in presentando.* 26
- 14 *Quando presentatus ab existente in quasi possessione præferatur presentato à vero Patrono.* 27
- 15 *Presentatus à pupillo, qui sit maior infante præferatur presentato à tutore.* 28
- 16 *Habilis præsetatus etiã à minori parte præferatur inhabili presentato à maiori parte.* 29
- 17 *Quando donatur vel legatur iuspatronatus familiae, omnes de familia succedunt in capita & non in stirpes, secus si succedatur iure hereditario, quia tunc in stirpes succeditur.* 30
- 18 *In parochialibus iurispatronatus ecclesiastici requiritur concursus.* 31
- An concursus requiratur si iuspatr. sit mixtum, & n. 20.*
- An iuspatr. quod destructa ecclesia extinctũ fuit, illa reedificata reuiuiscat.*
- Dotans insufficienter etiam de consensu episcopi iuspatr. non acquirit.*
- Qua sit dos sufficiens, & que insufficientis, ibidem.*
- An acquiratur iuspatr. ex augmento dotis.*
- In casu amissionis dotis non potest alius de nouo dotare nisi prius requisito primo Patrono, an dotare velit.*
- Quando pluribus competat iuspatronatus.*
- Quando ecclesia censeatur esse de iurepatronatus Vniuersitatis.*
- Non acquiratur iuspatr. nisi adsit consensus Episcopi: quando præsumatur consensus Episcopi, ibidem.*
- Patronus, qui erexit ecclesiam sine dote sufficienti potest cogi ad illam præstandam.*
- Quando ad id teneatur Episcopus, ibidem.*
- In Capellis constructis quando dos requiratur,*
- Quando reficitur ecclesia ex eadem materia, antiquus Patronus ratione lapidum, fundamentorum, & aliarum rerum, quae supersunt ex ecclesia destructa, remanet Patronus.*
- Quando ex refectione, seu reedificatione acquiratur iuspatronatus.*
- Delentes seu amouentes Patro.*

- ni insignia puniuntur arbitrio Iudicis . 45
- An Episcopus possit ea auferre, ibidem .
- 33 An per huiusmodi insignia probetur ius patronatus . 46
- 34 Et an probetur ex inscriptionibus antiquis . 47
- 35 Sepulchrum esse hereditarium probatur ex litteris sepulchro inscriptis . 48
- 36 Quando ius sepulchri alieni familiae concessa redeat ad ecclesiam .
- 37 Datur actio iniuriarum contra eos qui Patronorum sedes ab ecclesia remouent . 49
- 38 Ius procedendi, & sedendi in eminentiori loco an ad heredes extraneos Patroni transferatur . 50
- 39 Inter plures heredes, alijs tunc erit preferendus dignior .
- Quanda adsunt plures heredes, licentia remouendi sedes petenda est a digniori, non autem ab alijs . 51
- 40 Ad probandum ius patronatus quoad personas potentes seruanda est forma à Conc. Trid. praescripta in sess. 25. de refor. c. 9. 52
- 41 Talis forma ad unguem seruanda est, nec potest impleri per aequipollens . 53
- 42 Titulus Iurispatr. debet esse necessario uel ex fundatione, uel dotatione . 54
- 43 An dispositio Concilij procedat, quando concurreret maior, uel equalis potentia in ordinario. Et an procedat in uniuersitatibus paruis, ac sine iurisdictione, ibidem . 55
- 44 An decretum Concilij loco citat. procedat quoad probandum ius patronatus Priuatorum .
- Quid si Patronus in loco beneficij nunquam habuit iurisdictionem .
- Et an decretum Concilij locum habeat in Confraternitatibus .
- Quid si priuata familia haberet ius patr. simul cum familia potētī, uel uniuersitate .
- Et quid si plures familiae de aliqua uniuersitate pretenderent ius patr. uel si tale ius non totius Uniuersitatis, sed illius partis esse pretendatur .
- An seruanda sit forma à Concilio praescripta, si agatur non oītra ecclesiam, sed inter ipsos Patronos .
- An Clericus Patronus ecclesiae, seu Capellae uacantis possit seipsum presentare .
- Si Clericus Compatronus praesentatus ab alijs electioni huiusmodi consentiat, uotum eius augebit numerum, debet tamen infra tempus datum ad praesentandum consentire .
- An ualeat mandatum datum ad praesentandum, antequam beneficium uacet .
- Intra quod tempus Patroni praesentare debeant, & an possint elapso tempore moram purgare .
- Potest Episcopus lapsō tempore admittere Patronum ad praesentandum, sed haec prorogatio ualebit in praesudicium ipsius Episcopi, non autem in praesudicium superioris .
- Patronus laicus, non autem ecclesiasticus potest plures successiue, uel etiam unico contextu praesentare .

- 56 Poterit Patronus laicus variare intra quadrimestre, etiam si presentauerit indignum.
- 57 Patrono indignum presentante quando possit Episcopus ordinario iure beneficium Iurispatronatus conferre.
- 58 Quid si Patroni presentauerint aliquem non habentem qualitates requisitas in fundatione.
- 59 Patroni etiam ecclesiastici possunt iterum canonicè presentare, si actus prioris presentationis non fuit perfectus.
- 60 Non potest Patronus laicus variare ultra duas vices, sed tantum semel, vel iterum.
- 61 Quid si Patronus laicus in prima presentatione iurauerit, se alium non presentare.
An valeat actus factus contra proprium iuramentum, ibidem.
- 62 Si Patronus tantum iurauit non renouare, non dicitur contrahere per secundam presentationem.
- 63 Lite pendente inter presentatos non potest laicus variare.
- 64 An possit Patronus laicus à prioris presentatione recedere.
- 65 Patronus laicus potest variare tantum intra quadrimestre, secus eo elapso.
- 66 Aetas 14. annorum requiritur ad obtinendum beneficium Iurispatr. sine cura.
Et an annus 14. requiratur expletus, vel potius sufficiat incaptus, ibidem.
- 67 An possit presentari minor 14. annorum, si ita in fundatione cautum sit.
- 68 Fundator non potest adijcere aliam quam conditionem naturae beneficij repugnantem.
- 69 Qua aetas requiratur, si in fundatione dicatur, Capellanum debere celebrare diuina officia, seu missas.
- 70 Vtrum valeat presentatio de persona nondum attingente 14. annum.
- 71 An valida sit presentatio facta de laico, si statim postea assumat Clericatum.
- 72 Si Patroni discordent, & lis intra tempus datum ad presentandum non finiatur, potest Episcopus liberè in tali beneficio instituire Rectorem sine praesudicio eiuicentis.
- 73 Limitatur, quando lis est inter Patronos, & Episcopum.
Quando Episcopus possit ponere Oeconomum, ibidem.
Subditus litigans cum suo Episcopo potest impetrare exemptionem ab eius Iurisdictione lite pendente, ibidem.
- 74 Item limitatur supradicta conclusio, quando lis esset inter presentatos.
- 75 Si non constet de Iurepatr. Episcopus potest Ecclesiam ordinare non obstante contradictione pretensores Patronorum.
- 76 Quando valeat collatio facta ab Episcopo intra tempus presentandi.
- 77 An ordinarius possit beneficijs o-nus imponere.
- 78 Iuspat. donari, vel legari non potest absque consensu Episcopi & ideo donans non obstante donatione poterit presentare.
- 79 Sufficit in hoc consensus Episcopi

- pi etiam tacitus, vel si postea
consensus huiusmodi superue-
nerit.
- ¶ Aliis consensus praesumitur ex lap-
su 30. annorum iuncta obser-
uantia, ibidem.
- 80 Consensus Episcopi non requiri-
tur, si Iuspatr. donetur Ecclesia. 94 Summa egestas quae dicatur.
- 81 Si laicus de consensu Episcopi ec-
clesiam monachis donaret, ex
tali donatione non solum trans-
fertur Iuspatr. sed etiam omnia
iura temporalia, quae habebat
Episcopus. 95 Huiusmodi alimenta debentur
Patrono habito respectu ad qua-
litate[m] persona[m], & ad facultates
seu fructus ecclesiae.
- 82 Episcopi consensus non est neces-
sarius quando Iuspatr. donatur
compatrono, secus si donetur fi-
lio Compatri Patri viuente.
- 83 An in fideicommissarium tran-
seat iuspatr. vel ius sepulchrorum.
- 84 An Iuspatronatus transeat ad
haeredes extraneos.
- 85 Quando Episcopus possit cogi ad
huiusmodi assensum praestan-
dum.
- 86 Ecclesia Patronum inopem alere
tenetur.
- 87 Quid si dos data à Patrono sit
perempta.
- 88 Et quid, si Patronus sit excom-
municatus.
- 89 Ecclesia tenetur alere Patronum
non solum de bonis à Patrono
relictis, sed etiam de alijs postea
acquisitis.
- 90 Haec conclusio procedit etiam si
Iuspatronatus alteri donauerit
- 91 Patrono debentur alimenta etiã
pendente lite super Iuspatr. te-
nebitur tam en illa restituere
si succumbat.
- 92 Supradicta conclusio intelligen-
da est, quando Patronus sum-
ma egestate laborat, ac deductis
oneribus beneficij, & expensis
necessarijs pro Ecclesia, & pro
substantiatione Rectoris.
- 93 Patronus pro consequatione ali-
mentorum praesertur Pensiona-
rio.
- 96 Si Iuspatr. spectet ad Vniuersita-
tem, ecclesia solos Rectores Vni-
uersitatis in tali casu alere te-
neretur.

C A P. VI.

De Iure patronatus.

§. I.

An Beneficia Iurispatronatus sint
exempta à reservatione regula-
8. Cancellariae.

Dico 1. quod beneficia
Iurispatronatus laico-
rum, dummodò sint ex
fundatione, vel dotatione iuxta
Concilium Tridentinum sess: 25.
de Res. cap. 9. libera sunt ab om-
nibus reservationibus etiam in
corpore iuris clausis; & ideo
institutio fieri potest, prout quo-
tidie fit, ab ordinario, nec est
opus recurrere ad Papam pro il-
la obtinenda vigore praesentatio-
nis, latè Gonzal. super Reg. 8. Càn-
cell. g. l. 18. num. 2. & seq. Germon.
de indult. Cardin. 5. volumus au-
tem n. 29. Staphil. de mod. & form.
im-